

Podnikateľské prostredie je oblasť dôležitá pre zdravú a rozvíjajúcu sa ekonomiku štátu, preto aj býva často kritizované. Podnikatelia ale aj noví investori, citlivo reagujú na všetky zmeny od cien energií cez vymožitelnosť práva až po zložitú administratívu. Na súčasnú situáciu, prijaté a pripravované opatrenia, ktoré by mali optimalizovať podmienky pre podnikanie sa štátneho tajomníka Ministerstva hospodárstva SR Rastislava CHOVANCA opýtal publicista Jozef Šucha

Zlepšovania podnikateľského prostredia je pre nás kontinuálnou výzvou

Ste spokojný s tým, čo sa za ostatné obdobie urobilo pre zlepšenie podnikateľského prostredia na Slovensku?

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky sa dlhodobo usiluje o zlepšenie podnikateľského prostredia, ktoré prechádza neustálym vývojom. Rezort pripravil viacero aktivít a programov na podporu podnikania, ktoré boli už úspešne zavŕšené alebo sú rozpracované. Je však potrebné deklarovať, že zlepšenie nie je možné zo dňa na deň. Vyžaduje si to dlhodobé úsilie a spoluprácu všetkých zúčastnených strán, nielen ústredných orgánov štátnej správy, ale aj samotných podnikateľov. Tiež je dôležité zdôrazniť, že zmeny, ktoré majú priamy vplyv na podnikateľské prostredie, nie sú len výsledkom práce rezortu hospodárstva, ale aj MF SR, MS SR, MDV SR a MPSVR SR, ktorých politiky zásadne ovplyvňujú podnikateľské prostredie. Určite by sme v tejto súvislosti napríklad privítali schválenie nového stavebného zákona, od ktorého si sľubujeme zásadné zníženie času potrebného na stavebné a územné konanie. Rovnako pozorne sledujeme a očakávame reformy súdnictva z dielne ministerstva spravodlivosti, ktoré majú priamy dosah na vymožitelnosť práva podnikateľov či riešenie insolventnosti.

Aké konkrétne kroky na zlepšenie podnikateľského prostredia, ktoré už boli prijaté, by ste radi vyzdvihli?

Minulý rok vláda prijala prvý antibyrokraťický balíček opatrení pre podnikateľov. Tieto opatrenia majú za cieľ znížiť zataženosť podnikateľov a uľahčiť im fungovanie v rámci prostredia, pričom úspora pre podnikateľský sektor predstavuje 44 miliónov eur. Balíček obsahoval 35 konkrétnych opatrení, osem z nich už bolo ku koncu roku 2017 splnených. Pozitívnym príkladom prijatého opatrenia je predĺženie lehôt na splnenie povinností voči Sociálnej poisťovni či superodpočet na výskum a vývoj.

Pracuje sa už na prípadných ďalších opatreniach na zníženie byrokratickej záťaže podnikateľov?

Rezort hospodárstva už finalizuje druhý antibyrokraťický balíček opatrení, ktoré vychádzajú z konkrétnych návrhov verejnosti. Obsahovať by mali opatrenia na znižovanie byrokratickej záťaže podnikateľov, no rieši aj

ceny energií pre priemysel. Zlepšovania podnikateľského prostredia je pre nás kontinuálnou výzvou. Pripravili sme preto aj stratégiu lepšej regulácie RIA 2020, ktorá obsahuje sériu nástrojov na zvyšovanie kvality zákonov a odbúranie nadbytočnej regulácie nielen pre podnikateľov, ale aj všetkých občanov.

Odzrkadlili sa prijaté zmeny aj v hodnotení podnikateľského prostredia na Slovensku?

Určite. Dôkazom zlepšovania podnikateľského prostredia je aj fakt, že v rámci medzinárodného hodnotenia The Global Competitiveness Report WEF Slovensko zaznamenáva dlhodobé zlepšovanie. Od roku 2014 sa Slovensko v rebríčku posunulo zo 75. na 59. miesto. V rámci rebríčka WEF je každoročne hodnotených 138 ekonomík, pričom výsledný stav hodnotenia štátu odráža vnímanie podnikateľského prostredia priamo podnikateľmi. V snahe zlepšiť hodnotenie Slovenska v Doing Business a súčasne získať jasnejší a konkrétnejší obraz o podnikaní naprieč celým Slovenskom, MH SR rozšírilo v roku 2017 spoluprácu so Svetovou bankou prostredníctvom projektu Doing Business na regionálnej úrovni. Koncom minulého roku sme absolvovali sériu stretnutí so zástupcami piatich miest: Bratislava, Košice, Prešov, Trnava a Žilina. Naším cieľom je vyhodnotiť a porovnať podnikateľské prostredie v jednotlivých mestách, aby sme našli najefektívnejšie postupy pri riešení základných životných situácií podnikania a tie potom replikovali.

Chcel by som ale zdôrazniť, že cieľom MH SR nie je len zlepšovanie pozície SR v medzinárodných hodnoteniach podnikateľského prostredia. Vzostup v akomkoľvek medzinárodnom hodnotení môže byť síce považovaný za veľmi žiadaný, no je to predovšetkým druhotný efekt úsilia vynaloženého štátom na zlepšenie podnikateľského prostredia. Z môjho pohľadu dôkazom zlepšujúceho podnikateľského prostredia na Slovensku, je napríklad záujem zahraničných investorov nielen investovať na Slovensku, ale tiež rozširovať už existujúcu výrobu. Takmer tri štvrtiny projektov schválenej investičnej pomoci v minulom roku boli projekty zamerané na rozšírenie výroby. Toto vnímame ako pozitívny trend a tiež ako spokojnosť etablovaných investorov na Slovensku.

Sústredíte sa aj na nejaké konkrétne odvetvia či oblasti?

Už viac ako dva roky aktívne pristupujeme k sektoru podnikových služieb. Dnes ho tvorí 63 spoločností s viac ako 37 tisíc zamestnancami. Ide o pobočky zahraničných firiem, ktoré zo Slovenska pokrývajú financie, účtovníctvo alebo IT systémy globálnych skupín. Pripravili a naplnili sme Koncepciu podpory centier podnikových služieb, ako medzinárodnú stratégiu smerujúcu k posilneniu postavenia tohto sektora na Slovensku. Naším cieľom je rozvíjať priaznivé podmienky, ktoré motivujú zahraničných investorov zakladať centrá podnikových služieb na Slovensku. Za rovnako dôležité považujeme aj rozširovanie etablovaných centier. Rast sektora, ktorý kontinuálne zaznamenávame, je dôkazom dôvery a spokojnosti zahraničných investorov.

Novou témou sú pre nás rodinné podniky. Na Slovensku prvýkrát prichádza ku generáčnej výmene. Pôvodní majitelia starých a prieskumy naznačujú, že sa dostatočne nepripravujú na nástupníctvo či transfer. Výsledkom môže byť postupné utlmenie podnikateľskej aktivity alebo úplný zánik podniku, pričom oba scenáre sú problematické. Rodinné podniky majú významný sociálny rozmer, keďže vytvárajú pracovné miesta v regiónoch, spravidla sú menej rizikové a stabilnejšie. O pomoc pri štruktúrálnej reforme sme požiadali aj Európsku komisiu, očakávam, že prvé opatrenia predstavíme v najbližších týždňoch.

Venuje ministerstvo hospodárstva pozornosť aj oblasti inovácií? Podporuje nejakým spôsobom túto oblasť?

V oblasti inovácií sa venujeme dvom kľúčovým témam – smart industry a smart cities. Vďaka eurofondovým výzvam môžu podniky i mestá čerpať dotácie na zavádzanie inováčných postupov. Súčasnne im poskytujeme návod ako byť smart. Pre priemysel organizujeme stretnutia expertnej platformy a pravidelné konferencie, samozrejme aj v regiónoch. Dokončujeme Akčný plán, čiže súbor opatrení na podporu inteligentného priemyslu. Pre mestá sme vytvorili prvý ucelený dokument o smart riešeníach v doprave, vodohospodárstve, manažmente osvetlenia či odpadov, s príkladmi dobrej praxe zo zahraničia a možnosťami financovania.